

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده توانبخشی

طرح دوره: روانشناسی زبان

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: شنوایی شناسی
عنوان درس: روانشناسی زبان
کد درس:
نوع و تعداد واحد: دو واحد نظری
نام مسئول درس: دکتر فرزانه فتاحی
مدرسان: دکتر سعید فراهانی و دکتر فرزانه فتاحی
پیش نیاز/ هم زمان: -
رشته و مقطع تحصیلی: شنوایی شناسی دکترا
نیمسال تحصیلی: اول

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: استادیار
رشته تخصصی: شنوایی شناسی
محل کار: دانشکده توانبخشی
تلفن تماس: ۰۲۱۷۷۵۳۵۲۳۱
نشانی پست الکترونیک: jfatahii@tums.ac.ir و s_farahani@tums.ac.ir

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس:

از آنجا که هدف از انجام هر گونه اقدام توانبخشی شنوایی، بهبود مهارت‌های ارتباطی و زبانی فرد کم شنواست، دانشجو باید با تئوریهای رشد زبان و کاربرد آن در شنوایی شناسی آشنا باشد. مباحث این درس برای فهم دروس بعدی ضروری است.

محتوای آموزشی به صورت پاورپوینت، PDF، یا محتوای صوتی تصویری (mp4) و ... ارائه می‌شود. همزمان تکالیفی با مشخص شدن زمان تحویل دانشجویان مشخص می‌شود. در طول ترم به سوالات دانشجویان از طریق سامانه یا یکی از مدیاهای اجتماعی پاسخ داده می‌شود. بازخورد به تکالیف دانشجویان هم به صورت فردی و هم به صورت گروهی بر حسب نیاز صورت می‌گیرد.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی: آشنایی با مفاهیم پایه روانشناسی زبان

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

اهداف شناختی:

۱. بتواند زبان آموزی حیوانات و انسان را مقایسه کند.
۲. بتواند راجع به چگونگی یادگیری زبان اول و دوم اطلاعاتی کسب کند
۳. با پردازش زبان و مدل‌های مختلف آن آشنا شود.
۴. زبان اشاره را با زبان نوشتاری مقایسه کند
۵. با سازماندهی زبان در مغز آشنا شود.
۶. با معایب و مزایای دوزبانگی آشنا شود

اهداف عاطفی:

۱. انگیزه لازم برای کاربرد اطلاعات کسب شده در این درس را برای سایر دروس شنوایی شناسی پیدا کند.
۲. انگیزه لازم برای ارائه خدمت بهتر به کم شنوایان را پیدا کند.

رویکرد آموزشی!

ترکیبی^۳

حضوری

مجازی^۲

---

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروههای کوچک
- ایفای نقش
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
۱	آشنایی با مباحث درس - طبقه بندی موضوعات - نحوه ارائه کارهای کلاسی و نحوه ارزشیابی - مقدمه علمی درس	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر سعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۲	ویژگی نظام ارتباطی انسان و زبان و مقایسه آن با نظام ارتباطی در حیوانات	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر سعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۳	فراگیری زبان اول	مطالعه محتوای درسی،	سامانه نوید	دکتر سعید فراهانی

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجویان	نام مدرس / مدرسان
		مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید		دکتر فرزانه فتاحی
۴	زبان اشاره، زبان نوشتاری و ناشنواییان مدلهای ذهنی زبان	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکترسعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۵	دستور ذهنی	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور و کامپیوتر	دکترسعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۶	پردازش جمله	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور و کامپیوتر	دکترسعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۷	رویکردهای اصلی در فراگیری زبان زبان	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور و کامپیوتر	دکترسعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۸	زبان، مغز و ذهن	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور و کامپیوتر	دکترسعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۹	زبان و فرهنگ	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور و کامپیوتر	دکترسعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۱۰	رشد ساختاری و واژگانی	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور و کامپیوتر	دکترسعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۱۱	کاربرد شناسی زبان	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور و کامپیوتر	دکترسعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۱۲	دوزبانگی	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور و کامپیوتر	دکترسعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۱۳	معایب و مزایای دوزبانگی	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور و کامپیوتر	دکترسعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۱۴	مقایسه کودکان و بزرگسالان در فراگیری زبان دوم	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی،	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور	دکترسعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
		انجام تکلیف در سامانه نوید	وکامپیوتر	
۱۵	آموزش زبان دوم	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور وکامپیوتر	دکتر سعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۱۶	دوزبانگی و شناخت	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور وکامپیوتر	دکتر سعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی
۱۷	مشاوره و سایکو لینگویستیک	مطالعه محتوای درسی، مشارکت در بحث‌های گروهی،	سامانه نوید وایت برد، ویدیو پروژکتور وکامپیوتر	دکتر سعید فراهانی دکتر فرزانه فتاحی

وظایف و انتظارات از دانشجو:

حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس

روش ارزیابی دانشجو:

۱. ارزشیابی تکوینی: ارزیابی ارائه دانشجویان، شرکت در بحث‌های گروهی، پرسش از دیگران و پاسخگو بودن به سوالات، ۹۰ درصد نمره

۲. ارزیابی نهایی: ۱۰ درصد بقیه به جلسه آخر هر دانشجو و مبحث جمع بندی مقالات خود اختصاص می یابد.

منابع:

الف) کتب:

- درآمدی بر روانشناسی زبان نوشته دنی استاینبرگ ترجمه دکتر ارسلان گلفام از سمت

- زبان و شناخت نوشته الکساندر رومانویچ لوریا، ترجمه حبیب ا. قاسم زاده، انتشارات فرهنگان

- اندیشه و زبان، نوشته ویگوتسکی، ترجمه حبیب ا. قاسم زاده، انتشارات فرهنگان

۱. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

ب) مقالات:

ج) محتوای الکترونیکی:

Twenty-First Century Psycholinguistics: Four Cornerstones, Anne Cutler, Lawrence Erlbaum, Second edition, Associates, Publishers, 2005, , New Jersey

Danny D. Steinberg, Natalia V. Sciarini, 2006, An Introduction to Psycholinguistics, 2nd edition ,Lancaster University

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

The Psychology of Language : From Data to Theory , Trevor A. Harley, 4 ed. Hove, United Kingdom